

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM
POSLANSKIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
NA 4. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA

Ljubljana, 11. junij 2012

JANI MÖDERNDORFER (PS PS): Dober dan vladnemu zboru. Spoštovani predsednik vlade! 14. marca smo v tem državnem zboru sprejeli novelo Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije. In lahko rečem, da še ni dolgo daleč od tega, ko je pravzaprav minister Šušteršič ob opozarjanju, kaj se pravzaprav vse lahko zgodi, ob sami noveli zakona za upravljanje državnega premoženja ponovno skrbela vlada in nič več Agencija za upravljanje kapitalskih naložb, je rekel naslednje (citiram): "Agencija pri tem ne bo delovala kot poštar, ampak kot nekdo, ki bo prinesel predlog, ki bo vsebinski, se pravi, ne prazne kuverte, v katero bi vlada napisala tisto, kar si želi, ampak seveda svoje predloge, v skladu s svojimi pristojnostmi in kompetencami." Danes, tri mesece po tem, kar je rekel minister Šušteršič, lahko ugotavljamo samo naslednje - namreč, da se je uresničilo vse tisto, kar smo opozarjali: agencija je postala poštar, nosi prazne kuverte k vladi oziroma določenim ministrom in vlada oziroma določeni ministri v njih napišejo tisto, kar si želijo, popolnoma nasprotno od tistega, kar je pravzaprav bilo rečeno. Pa vendar, sprememba zakona je pripeljala do situacije, da smo odprli na široko vrata nazaj tistemu, čemur je prej bilo zaprto - torej politiki, da odloča o gospodarstvu.

Nekaj podobnega smo lahko videli v času v letih od 2004 do 2008, ko ste bili vi, predsednik iste vlade, seveda z drugimi ministri, pa vendar, in ste že takrat v resnici pokazali model, kako je treba ravnati s kapitalskimi naložbami v državi. In pokazali ste smer, da je zelo pomembno, katero člansko izkaznico nosijo tisti, ki bodo prevzemali odgovornosti, oziroma kateri koalicijski partnerji bodo sodelovali pri tem kadrovanju. Nekaj podobnega se že vidi in imamo pred vrati, zgodilo se je v Darsu, zgodilo se je v SID banki, v Petrolu, Triglavskem narodnem parku, Razvojni agenciji Mura in verjetno nas v nadaljevanju čaka nekaj podobnega še v Telekomu in vsem ostalem, kar sledi.

Zato je moje osnovno in glavno vprašanje: S koalicijsko pogodbo ste se zavezali (citiram): "Kadrovali bomo izključno po sposobnostih, osebni poštenosti in pripravljenosti, da izvajamo program Vlade za izhod iz krize..." in tako naprej. Ob izpolnjevanju zavez koalicijske pogodbe me zato, spoštovani predsednik Vlade, zanima predvsem vaše videnje in uresničevanje zavez, da boste koalicijske partnerice kadrovale izključno po sposobnostih. Zato sprašujem: Kako oziroma na kakšen način mislite to doseči? Hvala.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vsaka vlada ima svoj program in ta program se trudi uresničevati po svojih najboljših močeh. Zato, da se program uresničuje, vlada izvaja številne funkcije, ena teh je tudi kadrovska. Vse vlade izvajajo to funkcijo in jo bodo tudi v prihodnje, ker to je pač del odgovornosti, ki jo ima vsaka vlada. Koalicijska pogodba v tem delu je popolnoma v redu. Mene ne zanima, kakšne barve je kdo, ki ga imenujemo, zanima me, ali je sposoben. Vsaka vlada ima na koncu obračun in ta obračun pokaže, ali je bila politika uspešna.

Ker ste omenjali naš prejšnji mandat in neke pripombe na kadrovanje v tistem času, tudi v tistih štirih letih smo kot takratna vlada izvedli veliko imenovanj, vsak teden, ker potečejo mandati in tako naprej, tako kot vsaka druga vlada. Številna imenovanja so bila v redu, vsa niso bila, tudi v vseh drugih mandatih je bilo tako. Vendar, če danes potegnemo črto pod tisti mandat, je to mandat, v katerem se je Slovenija v svoji zgodovini razvijala najhitreje in je imela najboljše makroekonomske kazalce. Vsako vlado se na koncu v zgodovini ocenjuje po tem kot glavnem kriteriju, in tudi ta mandat in to vlado se bo na koncu ocenjevalo na ta način, ne po posamičnih kadrovskega potezah, temveč po tem, kakšni so bili rezultati teh imenovanj.

Kar se tiče Agencije za upravljanje kapitalskih naložb, mislim, da tu med vladno koalicijo in programom vaše stranke ni nobene razlike. V predvolilnem času smo se vsi zavzemali za to, da se to agencijo ukine. Mi bomo spoštovali svojo obljubo in bomo skušali narediti upravljanje s kapitalskimi naložbami bolj pregledno in tudi bolj racionalno. Zdaj imamo večje število institucij, ki se s tem ukvarjajo. To, da ustanoviš neko agencijo, ki kadruje in dela druge stvari daleč od odgovornosti in oči javnosti ne pomeni, da ste odtegnili odločanje politiki ali da se politika ne vmešava v gospodarstvo, ampak to v slovenskih razmerah predvsem pomeni, da se številnim lobijem, ki so prej morali delovati posredno na široko odpira vrata v državne družbe in da je zadeva še bistveno bolj netransparentna. Tako, da najbrž nimamo nobenih iluzij v zvezi s tem. Odločanje mora biti tam, kjer je odgovornost in ne obratno. Izkušnje imamo, ki pač kažejo, da vsaka druga pot lahko vodi k zamegljevanju, vendar so na koncu slabi rezultati in je še bistveno manj transparentnosti.

Če pa smo že pri številkah, za nami je dobre tri mesece mandata, v tem času je naša vlada izvedla 312 imenovanj in 150 razrešitev. V prejšnjem mandatu je prejšnja vlada v istem obdobju treh mesecev izvedla 730 imenovanj in 155 razrešitev. Takšna je statistika. Hvala.

JANI MÖDERNDORFER (PS PS): Jaz sem spraševal, kaj boste kot predsednik vlade naredili, da se to politično kadrovanje ne bi nadaljevalo. Moram reči, prejšnji teden sem gledal izjavo vašega ministra na Odmevih, ko je bil vprašan gospod Černač, to je bilo 6. junija, tam sem poslušal neko vprašanje, kako reagira minister na vprašanje, glede na to, da je šlo za nezakonit postopek, ki se je peljal glede imenovanja. Govorimo o dokumentih, ki so jih mediji razkrili na podlagi elektronske pošte. Seveda, odgovor ministra je bil zelo preprost: In kaj je tukaj nezakonitega? In če gremo gledati samo zakonodajo, lahko vidimo, da vlada lahko daje samo soglasje, ne pa da predlaga ali celo napotuje katere kandidate naj se imenuje. In zato ne morem razumeti, da, enostavno gre za visoko stopnjo ignorance, ko je pravzaprav več kot jasno, da je bil kršen zakon. In to je tisto, kar me najbolj zanima: kaj bomo v takšnem primeru naredili? Ali je preprosto ta odgovor, pač ni to nič nezakonitega, kar nadaljevali. To mene najbolj skrbi, in mislim, da kot predsednika vlade bi vas to moralo najbolj skrbeti.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Mislim, da sem bil jasen. V proceduri oziroma v razpravi in pripravi je zakon o upravljanju kapitalskih naložb, ki bo združil vse dosedanje upravljavce državnega premoženja, so štirje glavni in še nekaj stranskih. In na ta način bomo zadevo naredili transparentno. To, kar je zdaj, mogoče slovenska javnost ve za nekaj teh rešitev, ki slučajno pridejo v javnost, pa tisto, kar vlada obravnava, vse tisto, kar se odloča drugod pa tega vi niti ne veste, niti mi ne vemo. Smo pa odgovorni za stanje. Če pa kdo misli, da je v Sloveniji bilo vse v redu, da so bile vse te družbe, od Darsa naprej, v redu vodene in da imamo denarja preveč in da je treba nadaljevati politiko, ki je v zadnjih treh letih Slovenijo pripeljala v bistven razvojni zaostanek za povprečjem Evropske unije, je to njegova pravica. Vendar ta vlada želi državo pripeljati iz krize in bo tudi ravnala tako in bo sprejemala tiste ukrepe, ki so za to potrebni, vključno s kadrovskega in za to prevzema vso odgovornost.

JANI MÖDERNDORFER (PS PS): Predsednik vlade, jaz se z vami popolnoma strinjam - vse je dovoljeno, dokler je zakonito. Vendar jaz še vedno trdim, da zadeva ni bila zakonito izpeljana in če kdo, potem ta vlada, predsednik vlade mora braniti zakonitost. Jaz prav zaradi razlogov, ki

so bili danes navedeni in glede na to, da pravzaprav nisem dobil odgovora glede strankarskega in koalicijskega kadrovanja, glede strokovnosti in sposobnosti, tudi na podlagi tega, kar smo vsi lahko prebrali v tedenskem časopisu in tudi ostalih medijih. Lahko rečem, da je več kot jasno, da gre za imena in ljudi, ki imajo malo skupnega s strokovnostjo, pa vendar. Mislim, da prav zaradi vsega povedanega lahko na podlagi drugega odstavka 246. člena Poslovnika Državnega zbora odločamo o tem, da seveda opravimo razpravo in dorečemo kaj je res in kaj ne oziroma kako predvsem bi moralo biti. Hvala lepa.

DR. DARKO JAZBEC (PS PS): Lep pozdrav vsem prisotnim, posebej predsedniku vlade! Spoštovani premier! Prve posledice sprejetega Zakona za uravnoteženje javnih financ so sedaj že znane. Zanima me, kako vi ocenjujete te prve učinke sprejetega zakona na področju zdravstva, posebej pa na področju zdravstvenega zavarovanja. Ker te posledice mogoče niso ravno take kot smo bili seznanjeni, ko se je zakon sprejemal. Vi ste dejali, da recimo ne bodo prizadeti ljudje izpod socialnega cenzusa, 64% povprečne plače. Sedaj vidimo, da temu ni tako. Povišana premija za dopolnilno zdravstveno zavarovanje je prizadela vse enako, ampak ne gre v tem momentu za 50 evrov na leto, kolikor bo treba več doplačati. Zadeva je mnogo bolj kompleksna, zato vam bom razložil na primeru. Če si danes nekdo zlomi stegnenico in je operiran, odpuščen, so tri možnosti. Ali doplača 1700 evrov, ali mu to krije dopolnilno zavarovanje, ali pa nima ne eno ne drugo, pa gre iz obveznega zavarovanja, ker je pod nujno. Skratka, zadeva je popolnoma netransparentna, kaotična in kar je še zanimivo, je to, da kljub visokim zneskom iz teh zavarovalnic ni nobene kontrole, ne obstajajo kontrolorji, zato ni pravne ne fizične podlage. Torej sklepam, da v bistvu ima to nek namen ta netransparentnost na področju anomalije kot je dopolnilno zdravstveno zavarovanje, katero se je s tem zakonom še povečalo.

Pa gremo mogoče še na medicinsko-tehnične pripomočke. Kaj se je zgodilo? Ko je zakon stopil v veljavo, drugi dan, popoldan, so lekarne po on-line sistemu dobile nove cenike, nove cenovne standarde, za katere so zavezane po pogodbi. In na primer, začeli so, morali so prodajati izdelke za sladkorno bolezen, katere nabavna cena je 4,5 evra, so jih morali začeti prodajati za 1,5 evra. Skratka jokali so se farmacevti, pacienti, razen mogoče so se smejali na Ministrstvu za finance, ker so izvedli sijajno potezo. Z enim zakonom so vzeli več denarja od pacientov in dali slabša zdravila in slabše pripomočke. Tako da, zakaj vam te primere razlagam? Zato, ker ne vem, zakaj se tako hiti, zakaj se implementira ta zakon v prakso tako nedodelan, brez strokovne podlage in brez priprave, niso pripravljene ne izvajalci zdravstvenih storitev ne pacienti ne lekarne. To bi vas vprašal. Hvala.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje. Te spremembe, ki zadevajo zdravstvo in so vsebovane v zakonu za uravnoteženje javnih financ, so bile nujne. V kolikor jih ne bi sprejeli in uveljavljali, bi v letošnjem letu v zdravstveni blagajni zmanjkalo skoraj 100 milijonov evrov. V tem primeru bi se sistem dejansko sesul in bi bili vsi prizadeti. Še posebej tisti, ki si ne morejo privoščiti, v tem primeru alternativ in to je večina državljanek in državljanov. In ker ste me vprašali za mnenje glede teh podražitev zavarovanj. Popolnoma se strinjam z ministrom Gantarjem, ki je dejal, da ni bilo nobenih razlogov za Vzajemno, da takoj poveča premije brez tega, da bi bilo sploh mogoče oceniti te učinke in brez tega, da se prej poišče notranje rezerve v tej zavarovalnici, ki očitno obstajajo, saj so samo plače tam bistveno večje kot na primer v vladi. Očitno nekateri, ki spadajo v tako imenovani paradržavni sektor, pač izkoriščajo to situacijo in mislim, da se bo moral tudi Državni zbor kot zakonodajalec v kratkem srečati s predlogi ali pa razpravo o tem, kako drugače postaviti ta del sistema, s katerim financiramo zdravstveno varstvo. Morali bi vsaj počakati na učinke in na podlagi izračunov potem eventualno predlagati popravke premij. Da se je to naredilo na vrat na nos in že sama časovna uvrstitev kaže, da se je verjetno skušalo zasledovati še druge cilje, glede na to, da je zakon prinašal za njih tudi pozitivne učinke, bi morali to enostavno izračunati.

Torej to, kar se v zvezi z vprašanjem urejanja v tem Zakonu o uravnoteženju javnih financ na nek način omogoča, da zdravstveni sistem v letošnjem letu približno normalno preživi. V kolikor tega ne bi naredili; slišali ste vsa opozorila, ki so podkrepljena tudi s konkretnimi izračuni, bi imeli že v drugi polovici leta ogromne težave. Šlo bi za zlom financiranja zdravstva, ker če ni prihodkov, ni možno financirati takšnega obsega, kot bi si ga sicer želeli.

DR. DARKO JAZBEC (PS PS): Hvala. Z odgovorom sicer nisem zadovoljen, ampak nisem pa tudi ne razočaran, ker nisem pričakoval drugačnih podatkov. Namreč pogledjte, če bi kasneje povišali premije, bi bile te le še višje. Če je vlada znala izračunati, so tudi zavarovanci znali izračunati, za koliko morajo dvigniti. To je pač čista matematika. Bi pa rekel, da ta stabilizacija zdravstvene blagajne; pri njej uporabljate isto logiko kot pri proračunu, tukaj pa je zadeva vseeno drugačna. Ne morete uporabiti isto logiko varčevanja, saj je zdravje živa entiteta in ne vem, ali boste potem predlagali nek zakon, s katerim prepovedujete, da so ljudje bolni ali poškodovani in tudi na inputu se bodo zadeve spreminjale, tako da ta računica v vsakem primeru ne bo zdržala. Saj stečaji so, nižji BDP, delavci v Primorju zdaj ne bodo enako plačevali v to blagajno, kot so ko so bili polno zaposleni. Prisilne upokojitve, ravno tako bo manj plačevanja v to blagajno tako, da stabilizacije te blagajne, jaz mislim, da je to bolj čista teorija. Bi pa rekel da s temi ukrepi se že vidi, da gremo v odmik od solidarnosti, poveča se asimetrija, težji je dostop do zdravstvenih storitev predvsem pa je povečanje sredstev iz zasebnega vira financiranja, kjer smo že ravno tako v Evropi na vrhu.

Ravno te parametre, katere sem zdaj naštel, so pa bili vzrok, da je v prejšnjem mesecu v Bruslju, Slovenija zdrknila na 19. mesto na lestvici Evropskega zdravstvenega sistema. In še bo drsela dalje. Ne vem kako se bo to obrnilo navzgor. Tako, da; v koaliciji sem slišal, ni napredka brez žrtev. Sedaj imamo žrtve brez napredka. Hvala.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala. Jaz predvsem ugotavljam, da imajo nekateri podsistemi v tej državi zelo močne zagovornike. V prejšnjem mandatu in tudi že prej smo se velikokrat srečevali s pobudami in tudi zakonskimi predlogi, ki so na vsak način želele ohraniti neko oazo samostojnosti v obliki Vzajemne in tudi nekaterih drugih zavarovalnic. Kadarkoli je skušal zakonodajalec poseči v to in zadeve racionalizirati ali pa spraviti pod nadzor, so prišli razni lobiji - tudi v Državnem zboru - in skušali to preprečiti. Ne razumem tega zagovarjanja nekoga, ki porabi 15% sredstev, ki jih zbere od zavarovancev za funkcioniranje.

Ključen podatek v zvezi s tem na katerega smo naleteli ob teh primerjavah je ta, da zdravstvena zavarovalnica porabi za svojo lastno funkcioniranje mislim da 2% sredstev. Vzajemna pa porabi za lastno funkcioniranje z vsemi visokimi plačami in raznoraznim razkošjem, ki je tam že leta, 15%. Če bi samo delno posegli v te rezerve zagotovo, ne bi bilo potrebno kakšno bistveno povečanje teh premij. Tega se je potrebno zavedati in te stvari je dejansko potrebno urediti in ta vlada jih bo uredila ne glede na to, ali bodo lobistični pritiski segali vse v Državni zbor. Ni pa to edini problem. V temu mandatu nas čaka sistemska ureditev zdravstvenih pravic, tudi ureditev sistema zavarovalnih osnov in njihovih višin kjer ni reda ureditev zdravstvene mreže za bolj učinkovito oziroma za zagotavljanje bolj učinkovitega upravljanja z javnimi sredstvi v zdravstvu in nasploh vprašanje kako oziroma odgovori na vprašanja kako ob sredstvih, ki nikoli ne bodo takšna kot bi si želeli za financiranje vseh pravic, ki si jih tukaj lahko predpišemo /... Nerazumljivo/. Ob pomanjkanju teh sredstev zagotoviti kvalitetno zdravstveno varstvo za vse, ne glede na socialne razlike.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav predsedniku vlade. Moje poslansko vprašanje se bo nanašalo na upravljanje kapitalskih naložb. Namreč obstajata vsaj dva modela kako opravljati s kapitalskimi naložbami. Eden seveda kaže v to, da gre v korist države in korist ljudi lahko to upravljanje, drugi seveda kaže na to, da gre seveda lahko tudi za postopek poceni pridobitve državnega premoženja v zasebno last.

Ko so Socialni demokrati prevzeli odgovornost za vodenje države smo sprejeli za svoj izziv članstvo v organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj, s kratico OECD, ki je seveda v svojih ugotovitvah, seveda na mednarodnem nivoju, ugotovila, da je potrebno pri upravljanju z državnim premoženjem oziroma kapitalskimi vložki ravnati pregledno, učinkovito in odgovorno. In hkrati je tudi ugotovitev OECD-ja, da je to mogoče zagotoviti predvsem na način, da se politika umakne iz neposrednega vmešavanja v gospodarstvo v državni lasti.

In zadovoljni smo, da mo seveda v zelo kratkem času, ko je delovala agencija za upravljanje kapitalskih naložb dokazali, da je možno z državnim premoženjem gospodariti uspešno. To nenazadnje dokazuje tudi delno poročilo agencije, ki je vsega v enem letu delovanja pravzaprav ustvarila kar za 45 % večji dobiček kot je bil prej, čisti dobiček pa je celo iz poslovanja državnih naložb potrojila. V tem mandatu, pa nenazadnje naj spomnim tudi na dejstva, da ste že v prejšnjem mandatu pravzaprav želeli tudi z referendumom preprečiti ustanovitev agencije, to pa ste nadaljevali v tem mandatu, ko ste ponovno prevzeli vodenje vlade na način, da je bil prvi ukrep nekako odvzem vseh pristojnosti Agencije za upravljanje kapitalskih naložb in vse podredili pravzaprav politiki. To je zazankala tudi organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, OECD na kar vas je seveda tudi zelo resno opozorila, da so ukrepi, ki ste jih prevzeli povsem zgrešeni in omogočajo v politiki neposredno vmešavanje v upravljanje kapitalskih naložb.

Žal je šlo celo tako daleč pri predstavljanju javnosti, da ste želeli prekriti to ugotovitev OECD-ja zato vas, spoštovani predsednik, sprašujem: kaj so strokovni razlogi, da se je Vlada odločila začeti projekt celovite spremembe koncepta upravljanja z državnim premoženjem, čeprav ga je OECD označil kot ustrezen in transparenten. Predvsem me pa seveda tudi zanima kako boste zagotovili strokovno učinkovito upravljanje z državnim premoženjem in kako boste preprečili zlorabe predvsem pri poceni prodaje državnega premoženja? Hvala.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje. Spoštovani gospod poslanec, ko ste Socialni demokrati prevzeli vlado, je Slovenija dosegala 21 % evropskega povprečja. 21 % razvitosti evropskega povprečja. Ko smo mi za vami prevzeli vlado, smo dobili to povprečje na ravni 84-ih %. Če bi to vse tako v redu teklo in če bi bile te reči .../ nerazumljivo./... in AUKN-ju pa z raznimi eksperimenti, ki so se javnomnenjsko sicer dobro prodajali tako uspešne, potem bi bile najbrž te številke drugačne. Tudi o teh potrojenih dobičkih, moram reči, da jaz prvič slišim. Ne poznam nobenega uradnega poročila agencije, ki bi ga dobila vlada, v katerih bi bili ti podatki. Očitno ta agencija poroča nekomu drugemu, čeprav bi najbrž morala državnemu zboru. Kljub temu pa rešitev, ki jo je treba priznati, rešitev, ki jo tudi mi zdaj pripravljamo, v določenem delu sledi temu konceptu upravljanj s kapitalskimi naložbami države, ki ne obremenjuje dnevnega dela vlade. V tem primeru oziroma v tem delu je bil ta pristop pravilen, ni pa bil ta korak izpeljan do konca. To, kar je zdaj v tem novem predlogu, združuje vse te, dejansko združuje vse dosedanje upravljavce državnega premoženja, tudi oba sklada, ker vi ste naredili agencijo z nekaj zaposlenimi, ki naj bi upravljala z večjim delom teh kapitalskih naložb, izven tega so ostali skladi, ki imajo 10-krat več zaposlenih in ki upravljajo z manjšim številom kapitalskih naložb. Zadeve se še vedno podvajajo, so neracionalne, veliko denarja država potroši za to, da ta aparat, sploh na različnih koncih deluje. Zdaj bomo skušali to združiti in zadevo narediti tudi bolj transparentno.

Ko se je sprejemala zakonodaja, o kateri govorite in ki jo zdaj branite, opozicije niti približno niste pustili zraven, govorilo se je o tako imenovani stroki, ki se je na koncu izkazala več ali manj za lobistično. V tem predlogu, ki ga zdaj pripravlja vlada, bo komisija za nadzor proračuna in javnih financ imela po zakonu zagotovljeno mesto v nadzornem svetu tega holdinga oziroma te družbe za upravljanje državnih kapitalskih naložb. Veste, da ima opozicija večino v tej komisiji, kar pomeni, da bo lahko opozicija preko te komisije neposredno sodelovala pri nadzoru upravljanja s kapitalskimi naložbami. Te rešitve doslej ni in jaz dvomim, da bo organizacija z

OECD imela kakšne bistvene pripombe na to. Tudi sicer velikokrat dobimo iz raznih institucij samo iz slovenščine prevedene kakšne pripombe v angleščino, ki se zelo širijo po različnih kanalih. Tako, da je treba biti pri tem zelo previden. Je pa res in to velja za vaš mandat, to velja za naš prejšnji mandat, pa še za kakšne mandate prej, da Slovenija doslej od teh kapitalskih naložb ni imela toliko učinkov in toliko koristi, kot bi jih lahko. In je treba končno najti nek sistem, da bodo tisti, ki so to premoženje ustvarjali vsaj deloma to dobili na nek način povrnjeno.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala. Glede izhodišč, ki jih je imela prejšnja vlada, ko smo prevzemali odgovornost za vladanje in vodenje države, bi vendarle bilo pošteno, gospod Janša, če bi tudi povedali, da je pravzaprav prevzela vodenje države v trenutku, ko je nastopila gospodarska kriza in da je bilo gospodarstvo in bančni sistem v Sloveniji zadolženo, ne samo do vratu, ampak praktično čez glavo. In to smo začeli reševati uspešno in res bi bil čudež, če bi agencija za upravljanje kapitalskih naložb samo v enem letu rešila vse te probleme, ki so se nakopičili pred .../ nerazumljivo./... ekonomske politike, predvsem v obdobju 2004-2008, ko ste bili odgovorni za vodenje Slovenije.

In to, kar nas ta hip skrbi, je, da se nadaljuje pot, ki se je začela v obdobju 2004-2008, ko se je očitno poskušalo omogočiti najemanje kreditov pri bankah brez resnih presoj. Krediti so se pravzaprav najemali na podlagi dogovarjanja in nekega medsebojnega zaupanja, posledice pa danes čutimo vsi. Zato smo bili nenazadnje prisiljeni sprejeti tudi Zakon o uravnoteženju javnih financ, rebalans proračuna, ki je šel navzdol. Skratka, krčimo pravice v Sloveniji zato, ker so nekateri zelo, zelo obogateli. To, kar nas v tem trenutku skrbi, je ravno to, kako boste resnično zagotovili strokovno upravljanje teh naložb, kako boste celo preprečili prodajo Ljubljanske banke, recimo, belgijski banki in bo Ljubljanska banka postala podružnica tuje banke. Ali je to namen tudi petkove seje, ki je že sklicana, in kakšno bo takrat vaše stališče kot predsednika? Ali je možno v Sloveniji z državnim premoženjem upravljati uspešno ali ni? Socialni demokrati trdimo, da smo samo v enem letu delovanja agencije dokazali, da je to mogoče. Hvala.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Iz tega dopolnilnega vprašanja je zelo jasno razvidna vsa protislovnost ali pa vse protislovje te teme. Po eni strani nas obtožujete, da so banke dajale slabe kredite, po drugi strani govorite, da vlada ne sme imeti ničesar z bankami. Treba se je odločiti, ali želimo upravljavca države, ki ima pristojnosti in je tudi odgovoren, ali želite imeti nekoga, ki je samo odgovoren, upravljali bi pa še naprej vi, preko raznih "bypassov" in tako imenovane lobistične stroke. Torej, tako seveda ne bo šlo. Ravno zato, da se stvari spravijo v red, predlagamo zdaj to novo ureditev. Sam koncept boste zelo težko kritizirali, ker gre po enaki poti, po kateri ste tudi vi želeli te stvari urediti za to agencijo. Vendar bomo naredili vse korake, ne samo enega, in odgovornost bo še vedno jasno vezana na tistega, ki to odgovornost ima po ustavi in zakonih - na Državni zbor in tudi na vlado.

Kar se tiče banke, pa na nek način pričakujem, da bomo vendarle prešli od razprave o tem, kdo bo banko prodal, na razpravo o tem, kako zagotoviti normalno delovanje bančnega sistema, sicer, kot veste, kmalu te dileme ne bo več, ker ne bo česa prodati. In boste morali lepo prositi koga, da bo kaj vzel in saniral. Tako daleč smo prišli s to razpravo - ničesar se ne sme prodati, nacionalni interes je nad vsem. V ozadju tega so nekateri zelo dobro poskrbeli za svoj interes, ko so navidezno branili nacionalni interes, dolgovi so pa ostali davkoplačevalcem in tudi problemi v zvezi z bančnim sektorjem. Kakršnakoli odločitev bo - ne gre zdaj za to, kako boste preprečili prodajo, kakršnakoli odločitev bo v zvezi z državnimi bankami, jo bomo morali skupaj sprejeti. Zakonske podlage, operativne odločitve vlade oziroma tistega, ki bo potem operativno s tem upravljal. Ničesar od tega se ne da narediti na neki agenciji, čeprav se je to poskušalo.

JANKO VEBER (PS SD): V skladu z drugim odstavkom 246. člena Poslovnika Državnega zbora prosim, da Državni zbor opravi razpravo o, po mojem mnenju, neustreznem odgovoru predsednika Vlade. Namreč, če bi res bilo tako, da želite odpraviti protislovja, potem je prav, da se o tem pogovorimo v Državnem zboru.

Želim vas pa spomniti na naslednje. Agencija za upravljanje kapitalskih naložb je tudi zelo jasno opozorila, da je treba poklicati na odgovornost oziroma pregledati poslovanje vseh tistih, ki so vodili banko, bodisi Novo Ljubljansko banko, bodisi Novo kreditno banko Maribor, Vlada se tem opozorilom izogiba. Vlada tudi noče pravzaprav se soočiti s tem poročilom že prej je predsednik povedal, da pravzaprav ne pozna poročila Agencije za upravljanje kapitalskih naložb; kakšno protislovje predsednik. Res je, agencija je poslala to poročilo Državnemu zboru, ker odgovarja Državnemu zboru, to je tudi zelo pomembna razlika med tem kar počnete z vašim predlogom in kar je prej veljalo, agencija mora dobiti soglasje državnega zbora, če želi karkoli prodati, vi predlagate drugo. Dovolj je, če se za to odloči predsednik Vlade ali pa posamezen minister in se posamezen delež, pomemben delež bodisi v banki ali gospodarski družbi odproda. Gre pa za dvanajst milijard premoženja, ki je še preostalo, nismo brez premoženja, dvanajst milijard ga je, je pa res, da ga je v temu trenutku škoda prodajati, ker nima na trgu dovolj visoke vrednosti. In ravno na to želimo opozoriti, da se recimo s prodajo Nove ljubljanske banke prodajo tudi vsi krediti, ki so jih najemala podjetja pri tej banki brez trezne presoje. In po zelo nizki ceni prodamo banko in hkrati tisti, ki kupi to banko kupi vsa podjetja, ki so zadolžena pri Novi ljubljanski banki.

Mislim, da ni preveč ali pa odveč za opozoriti tudi na to, da bi potencialni kupec samo z odprodajo eno od te družbe zaslužil več kot bi dal za Novo ljubljansko banko, hkrati bi bil pa lastnik večinskega deleža podjetij v Sloveniji, ki je seveda ključno za to kakšen razvoj bomo imeli. In ravno na to želimo opozoriti, da je zelo velika nevarnost, da Slovenija res ostane brez premoženja po zelo nizki ceni in to je tisto, gospod predsednik, o čemer se želimo pogovoriti tukaj v parlamentu kajti vaše spremembe gredo v smer, da parlament za to ne bo pristojen. Hvala.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Lep pozdrav vsem v dvorani. Spoštovani gospod predsednik Vlade Republike Slovenije! V koalicijsko pogodbo smo zapisali, da je starostna pokojnina s plačanimi prispevki v pokojninsko blagajno plačana pravica do prejema pokojnine, za katero izplačilo jamči Republika Slovenija. Stranka DeSUS in velika večina zaposlenih, ki so dolga lepa plačevali prispevke v pokojninsko blagajno in sedaj prejemajo in pričakujejo izplačilo z odločbo odmerjene pokojnine sprašujemo naslednje: kdaj bomo z obveznostmi Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje izločili vsa izplačila tako imenovanih pokojnin za katere zavod nima kritja plačanih prispevkov iz naslova delovne dobe.

Zavedamo se, da država v preteklosti morda bo tudi v prihodnosti z zakoni podeljevala pravice do pokojnin po posebnih pogojih in zaslugah, vendar je skrajni čas, da plačila teh obveznosti ločimo iz obveznosti SPIZ-a in to obveznost financiramo s posebnega računa katerega vira je proračun Republike Slovenije. To se nam zdi posebno pomembno, prav sedaj ko sprejemamo ukrepe za izdelavo javnih financ in je skrajni čas, da napravimo res tudi v pokojninski blagajni za kar se stranka DeSUS zavzema že več let. Veliko število zaposlenih mladih, ki čakajo na zaposlitev pričakuje, da bo poslovanje SPIZ-a takšno, da bo zagotavljalo konkretno in varno izplačilo pokojnin na osnovi plačanih prispevkov in seveda z določeno solidarnostjo.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa za vprašanje. Veljavni pokojninski zakon še vedno vsebuje štiriinpetdeset različnih kategorij pravic, ki nimajo podlage v plačanih prispevkih, se pravi v Sloveniji iz pokojninske blagajne vsak mesec izplačujemo denar, ki ne izvira iz plačanih prispevkov štiriinpetdesetim različnim kategorijam ljudi. Kot ste sami dejali, so nekatera iz teh plačil zagotovo upravičena, o nekaterih bi bilo treba razpravljati, vsaj o višini v teh časih. Nekatera so, po mojem mnenju skoraj zagotovo neupravičena, vendar to ni glavna tema tako imenovane pokojninske reforme. Mislim, da je bilo že ob zakonu, ki je sicer padel, doseženo soglasje, da se ta del izloči iz pokojninskega sistema.

To je bil že v prejšnjem mandatu predlagan del zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je imel več ali manj za sabo soglasja, ker tudi ni posegel v samo bistvo problema, šlo je samo za to, da se ta sredstva neposredno izvzamejo iz izplačevanja pokojnin, se pravi s tem se razbremenijo pokojninsko blagajno in da se to plačuje direktno iz proračuna. Pred tem, ko pa se to plačuje direktno iz proračuna, pa po mojem mnenju zakonodajalca čaka resna razprava o tem, katere od teh 54 kategorij obdržati v enaki višini, katere eventuelno prilagoditi tem razmeram in katere eventuelno ukiniti. To bo, po mojem mnenju, precej zanimiva razprava, ki tudi ne bo samo razprava o navideznih stvareh, kajti samo v lanskem letu je bilo iz pokojninske blagajne za te izdatke, ki ne izvirajo iz vplačanih prispevkov, plačanih skoraj 280 milijonov evrov. 280 milijonov evrov samo v lanskem letu.

Skratka, pokojninska blagajna, sama po sebi se bo bistveno razbremenila, če mi to vzamemo ven in prenesemo v proračun in ob tem tudi opravimo razpravo, kaj od tega je res upravičeno in kaj ni upravičeno. Deloma smo že z Zakonom o uravnoteženju javnih financ nekatere od teh izdatkov malenkostno omejili, ne bistveno, je pa to v bistvu 10% pokojninske denarja. Lansko leto je bilo to 9,2% denarja, ki je bil izplačan iz pokojninske blagajne, in ni izviral iz pravic na podlagi vplačanih prispevkov.

Skratka, to je naloga, ki nas čaka. Mislim da glede tega prenosa iz pokojninske blagajne direktno v proračun ne bo kakšne velike razprave, ker smo se o tem vsi strinjali, bolj zanimiva bo najbrž ta razprava okrog tega ali v teh časih v Sloveniji dejansko še vedno obstaja upravičenost za to, da imamo 54 različnih kategorij, ki imajo pravice, ki ne izhajajo iz takšnih ali drugačnih plačanih prispevkov. Torej, odgovor je da, to je treba storiti, mislimo, da bo to ena od lažjih stvari, ki jih bomo zdaj usklajevali v okviru novega socialnega sporazuma in da bo to v jeseni v takšni obliki tudi na vaših klopeh.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Še enkrat hvala lepa. Glede na to, da naju posluša velika večina državljanov in ker sem postavil kar konkretno vprašanje bi vseeno še enkrat ponovil in želel vaš konkretnejši odgovor na to: Kdaj je realnost, da lahko to pričakujemo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kot rečeno prej, če bodo pogajanja normalno tekla s socialnimi partnerji v Ekonomsko-socialnem svetu, potem boste jeseni imeli te predloge na klopeh in jih bomo usklajevali tudi v okviru parlamentarne politike, skušali doseči soglasje in potem uzakoniti.